

Innspillkonferanse om Nord-Norgebanen

Sametingets innspill v/ fagleder Sten Olav Heahtá

Sametingets målsetninger

- Levedyktige samiske lokalsamfunn
- Bevare naturgrunnlaget for samisk kultur og næring
- Ivareta samiske bruksrettigheter
- Samisk tradisjonell kunnskap på lik linje med forskningsbasert kunnskap
- Reell medvirkning
- Forutsigbarhet og utviklingsmuligheter for samiske næringer

Samiske interesser som må utredes

- Reindrift
- Andre samiske næringer/utmarksbruk
- Samiske kulturminner

Reindrift

- Strekningen Fauske-Tromsø:
  - 9 reinbeitedistrikter krysses
  - 41 driftsenheter
  - ca. 190 reineiere
  - ca. 8500 rein
  - 10 svenske samebyer berøres direkte eller indirekte.
- En jernbane, som all utbygging i beiteland, har store konsekvenser:
  - Tap av beiteland og influenssoner kan gi økt trykk på gjenstående beiter.
  - Deler reinbeitedistrikter i to.
  - Krysser flytteveier og trekkleier.

Samiske kulturminner

- Forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner
- Mange automatiske fredete kulturminner registrert langs traseen
- Potensiale for flere funn av samiske kulturminner i hele området
- Bør utredes tidligst mulig i prosessen

Andre samiske næringer og utmarkbruk

- Mulighet til å fortsatt utøve samisk tradisjonell næring og kultur i området.
- Kan jernbanen alene eller samlet med andre tiltak i området, gå ut over muligheten til å utøve samisk tradisjonell næring og kultur i området?
  - Jf. art. 27 i konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP 27)

Medvirkning og KU

- Forskrift for konsekvensvurdering § 21
  - «de samlede effektene av planer og tiltak innenfor et reinbeitedistrikt skal vurderes.»
- Direkte og indirekte beitetap skal vurderes.
- Hvordan vil jernbane påvirke det fastsatte reintallet?
- Dialog med berørte samiske interesser tidlig i prosessen
- Erfaringene tilsier at de samiske interessene kommer altfor sent inn i prosessene
- Viktig å vektlegge tradisjonell samisk kunnskap ved valg av trasé.

Reinpåkjørsel

- Det må planlegges med mål om null-toleranse for reinpåkjørsler
- 2017: 514 rein påkjørt på Nordlandsbanen
- Erfaringer tilsier store problemer for reindriften
  - ekstra arbeid
  - store tap
  - psykisk belastning
- Reindriftsutøvere:
  - Eneste som hjelper er fysiske tiltak som f.eks. gjerder
- NINA 2017:
  - kun viltgjerder som har vist seg virkelig effektive
  - gjerder i kombineres med over- eller underganger er best

Reinpåkjørsel (forts.)

- NINA 2015:
  - 380 rein pr år i 2010- 2014
  - Lite nytte av gjerde og tilleggsforing. Problemet forflyttet seg.
  - Trasevalg kan redusere konsekvensene, men også her er det fare for forflytting av problemet.

Sametingets slutning:

Tiltak for å eliminere reinpåkjørsler på hele strekningen må være en viktig del av utredninga.

Giitu. Takk.

